

ΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΑ

Γράφει ο Αντώνης Αμπατζής → ampandonis@gmail.com

ΝΗΣΙ ΝΟΡΦΟΛΚ

ΤΟ «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ» « ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ » ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ

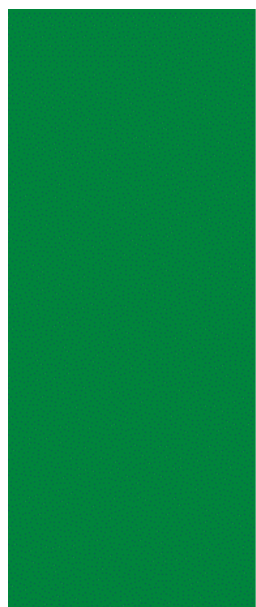
Καλοκαίρι 2015. Ελλάδα. Μια πολύ δύσκολη χρονιά. Κυβέρνηση Σύριζα. Απόφαση για δημοψήφισμα με ερώτημα εάν θα έπρεπε η Ελλάδα να ακολουθήσει δική της οικονομική πολιτική. Πολλοί ερμήνευσαν αυτό το δημοψήφισμα και σαν έξοδο από την Ευρωπαϊκή οικογένεια και από την ζώνη του ευρώ. Όλοι γνωρίζουμε την συνέχεια. Το όχι έγινε κάτω από την πίεση κυρίως της Γερμανίας σε να ακολουθώντας τα μνημόνια συνεργασίας που είχαν συνταχθεί για να γλιτώσει η ελληνική οικονομία.

Ειρηνικός Ωκεανός, νότιο ημισφαίριο. Νησί Νόρφολκ. Καλοκαίρι 2015. Δημοψήφισμα επίσης για τον αυτονομία του νησιού από την Αυστραλία αλλά και για την διατήρηση της οικονομικής αυτονομίας του μη θέλοντας να ακολουθήσει το «μνημόνιο συνεργασίας» με την Αυστραλία για να γλιτώσει την οικονομία του. Αν και οι περισσότεροι ζήτησαν την αυτονομία τους το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος δεν το έλαβε υπόψη η Αυστραλία.

Καλοκαίρι 2018. Συμφωνία των Πρεσβών. Τα Σκόπια μέσω της συμφωνίας αυτής και με ενδιάμεσο τα Ηνωμένα Έθνη ξεκαθαρίζουν, εθνότητα, γλώσσα δηλαδή την ύπαρξή τους.

Καλοκαίρι 2018. Ο διεθνής δικηγόρος ανθρωπίνων δικαιωμάτων Geoffrey Robertson έχει ξεκινήσει έναν αγώνα δια μέσω των Ηνωμένων Έθνων εξ ονόματος του Norfolk Islanders, υποστηρίζοντας ότι η αυστραλιανή κυβέρνηση έχει θέσει σε κίνδυνο την κουλτούρα και τη γλώσσα του νησιού, αποτρέποντας το δικαίωμά τους στην αυτοδιοίκηση και αυτοδιάθεση δηλαδή θέλουν να ξεκαθαρίσουν, πολιτισμό, γλώσσα, εθνότητα δηλαδή την ύπαρξη τους. Διαβολικές συμππτώσεις.

Ας δούμε όμως πού βρίσκεται αυτό το νησί και ποιά η ιστορία του. Το νησί Νόρφολκ (Norfolk Island) λοιπόν είναι ένας απομονωμένος κόσμος 1400 χιλιόμετρα βορειοανατολικά της Αυστραλίας στο νότιο. Έχει έκταση μόλις 34,6 τετραγωνικών χιλιομέτρων, με ψηλότερο σημείο το όρος Μπέιτς (Mount Bates) στα 319 μέτρα πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας. Η υπόλοιπη έκταση είναι πεδινή και κατάλληλη για καλλιέργεια. Το μεγαλύτερο μέρος της ακτογραμμής του νησιού αποτελείται από απόκρυμες ακτές, με λίγους κόλπους όπως τον Κόλπο της Σφαγής (Slaughter Bay), τον Κόλπο της Αιμιλίας (Emily Bay) και τον Κόλπο του Καταράκτη (Cascade Bay). Το

κλίμα είναι υποτροπικό ωκεάνιο. Το νησί αποτελεί απομεινάρι ενός παλαιού ηφαιστείου, που υπολογίζεται πως ενεργοποιήθηκε για τελευταία φορά πριν 2,3-3 εκατομμύρια χρόνια. Το νησί, μαζί με τη Νέα Καληδονία και τη Νέα Ζηλανδία, αποτελούν υπέργεια μέρη της βυθισμένης ηπείρου Ζηλανδίας, η οποία διασπάστηκε από την Αυστραλία πριν 80 εκατομμύρια χρόνια. Πριν την έλευση των Ευρωπαίων το νησί καλυπτόταν από εκτενή δάση με ψηλότερα δέντρα τις αροκαρίες. Το νησί ανακαλύφθηκε το 1774 κατά το δεύτερο ταξίδι του Βρετανού θαλασσοπόρου James Cook με το πλοίο HMS Resolution, ο οποίος το ονόμασε προς τιμήν της Δούκισσας της αγγλικής περιοχής Νόρφολκ, συζύγου του ένατου δούκα του Νόρφολκ Edward Howard. Σύμφωνα με αρχαιολογικά ευρήματα, το νησί είχε προηγουμένως αποικιστεί από πολυνησίους πιθανότατα από τη Νέα Ζηλανδία (Μαορί) κατά τον 14-15ο αι., οι οποίοι όμως μετά από κάποιες γενιές εξαφανίστηκαν μυστηριωδώς. Γρήγορα αποφασίστηκε από τη Βρετανική κυβέρνηση να ιδρυθούν εστίες καταδίκων, με τους πρώτους κατάδικους να έρχονται το 1788. Λόγω όμως προβλημάτων απόστασης και πρόσβασης, η αποικία έληξε το 1814, αφού οι κατάδικοι θα μπορούσαν να διαμείνουν και στην Αυστραλία. Κατά το 1824 το νησί ξανάνοιξε υποτίθεται για τις σοβαρότερες περιπτώσεις που αλλιώς θα καταδικάζονταν σε θάνατο, όμως στην πραγματικότητα οι περισσότεροι εγκληματίες που έφταναν εκεί είχαν πράξει ελαφρότερα παραπτώματα, ώσπου έκλεισε κι αυτή το 1847. Το 1856 κατέφθασαν από τα νησιά Πίτκερν στο νησί απόγονοι Ταϊτιανών και στασιαστών του πλοίου HMS Bounty, οι οποίοι δημιούργησαν τον πυρήνα των σημερινών κατοίκων του νησιού. Στη συνέχεια ο πληθυσμός

εμπλουτίστηκε με την άφιξη λίγων ακόμα αποίκων. Οι κύριες ασχολίες των νησιωτών ήταν η γεωργία, η αλιεία και η φαλαινοθηρία.

Σήμερα ο πληθυσμός του νησιού αριθμεί περί τα 1300 άτομα σύμφωνα με την απογραφή του 2011, με μεγαλύτερο οικισμό το Burnt Pine (Καμμένο Πεύκο), όνομα που μαρτυρεί ολοκάθαρα τις βιαιοπραγίες των Ευρωπαίων κατά των κωνοφόρων του νησιού. Πρωτεύουσα ωστόσο για ιστορικούς λόγους, επειδή εκεί ιδρύθηκε η πρώτη αποικία είναι το Κίνγκστον (Kingston), όπου βρίσκονται τα κυβερνητικά κτίρια, η κατοικία του κυβερνήτη, το δικαστήριο, το κτίριο του νομοθετικού σώματος κ.ά. Ο υπόλοιπος πληθυσμός ζει διασκορπισμένος σε αγροικίες σ'όλο σχεδόν το νησί. Το νησί αποτελεί ιδιαίτερη εξωτερική επαρχία της Αυστραλίας, ήταν αυτόνομη σ'όλα τα θέματα εκτός από την εξωτερική άμυνα.

Το Νόρφολκ αποτελεί υπερπόντια περιοχή της Αυστραλίας και από το 1979 απολάμβανε ένα ιδιότυπο καθεστώς αυτοδιοίκησης με τετραμελή κυβέρνηση και Κοινοβούλιο με μόλις εννέα άτομα. Για το μεγαλύτερο διάστημα του 20ού αιώνα βάση της οικονομίας του νησιού ήταν η γεωργία. Στις αρχές αυτού του αιώνα οι λιγοστοί κάτοικοί του στράφηκαν προς τον τουρισμό. Αλλά η παγκόσμια οικονομική ύφεση του 2008 περιόρισε σημαντικά τα τουριστικά έσοδα με αποτέλεσμα το νησί να αρχίσει ξανά να δανείζεται. (Βλέπε όπως Ελλάδα). Το χρέος του προς την κυβέρνηση της Καμπέρας ξεπερνά ήδη τα 8 εκατομμύρια και οι προβλέψεις για το μέλλον είναι κάθε άλλο παρά αισιόδοξες, με το επίσηο έλλειμμα του Νόρφολκ για το 2017 να φτάνει στα 5 εκατ. Η Αυστραλία είχε το δικαίωμα να εξαπλώσει τη νομοθεσία της κατά το δο-

κούν στο νησί ή και ν'ακυρώνει τους νόμους που είχαν ψηφιστεί εκεί. Σύμφωνα με ορισμένους ισχυρισμούς, το νησί έλαβε άδεια ανεξαρτησίας από τη βασίλισσα Βικτώρια της Αγγλίας, αλλ'αυτό δεν υποστηρίζεται από τους Αυστραλούς. (Το 1855, η βασίλισσα Βικτώρια έδωσε στους απογόνους των ανταρτών ναυτών τη δυνατότητα να μεταναστεύουν στο νησί Νόρφολκ).

Ο πληθυσμός του νησιού έχει με τον καιρό δημιουργήσει τη δική του κουλτούρα, ήθη κι έθιμα. Πριν την εποχή της μεγάλης επικοινωνίας με τον υπόλοιπο κόσμο κατά τον 20ο αι. με τον τουρισμό, στο νησί χρησιμοποιούταν ευρέως μια κρεολική γλώσσα βασισμένη στα αγγλικά και στα ταϊτιανά, γνωστή ως νόρφουκ (norfuk). Η γλώσσα αυτή γράφεται όπως ακούγεται, και για παράδειγμα το Norfolk Island λέγεται Norfuk Ailen (Νόρφουκ Άιλεν). Θεωρείται επίσημη γλώσσα στο νησί μαζί με τ'αγγλικά, και πολλά ονόματα και πινακίδες είναι γραμμένα και στις δύο γλώσσες, ωστόσο σήμερα λίγοι τη μιλούν, ενώ δεν υπάρχει κάποιο επίσημο σώμα προστασίας της. Οι περισσότεροι των σημερινών κατοίκων του νησιού μπορούν να μετρήσουν τις γενιές τους μέχρι τους πρώτους αποίκους από τα Πίτκερν, οι οποίοι ήταν σχετικά λίγοι. Σημαντικότερη γιορτή είναι η μέρα του Μπάουντι στις 8 Ιουνίου, οπότε γιορτάζεται η έλευση των αποίκων εκ των Πίτκερν την ίδια ημερομηνία του 1856.

Το 2015 ο πρωθυπουργός του Νόρφολκ, Λισλ Σνελ, διεξήγαγε δημοψήφισμα για το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης. Η Αυστραλία όμως κατήργησε το Κοινοβούλιο του Νόρφολκ, αντικαθιστώντας το από ένα τοπικό συμβούλιο, με στόχο την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης, η οποία όπως υποστήριζε απειλούσε το μέλλον του μακρινού αυτού τόπου. Σύμφωνα με όσα ορίζει το μεταρρυθμιστικό πακέτο της κυβέρνησης του συνασπισμού, οι κάτοικοι του Νόρφολκ θα πληρώνουν φόρο εισοδήματος αλλά θα εξαιρεθούν από τους φόρους επί των πωλήσεων. Ταυτόχρονα, ωστόσο, θα δικαιούνται κοινωνικών επιδομάτων και θα αποκτήσουν πρόσβαση στο σύστημα Υγείας της Αυστραλίας. Και υπάρχει και κάτι ακόμα. Η Πολίν Χάνσον με το κόμμα της το οποίο αγγίζει την άκρα δεξιά άδραξε την ευκαιρία να εκμεταλλευτεί την κατάσταση στο Νόρφολκ. Στην Ελλάδα το αντίστοιχο έγινε με την Χρυσή Αυγή που αύξησε τα ποσοστά εκμεταλλευόμενη την κατάσταση. Σύμπτωση και αυτό;